

C/2023/448

1.12.2023

P9_TA(2023)0113

Unijna zdolność szybkiego rozmieszczania, grupy bojowe UE i art. 44 TUE – dalsze działania

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 19 kwietnia 2023 r. w sprawie unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania, grup bojowych UE i art. 44 TUE: dalsze działania (2022/2145(INI))

(C/2023/448)

Parlament Europejski,

- uwzględniając tytuł V Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), w szczególności jego art. 44,
- uwzględniając plan działania pt. „Strategiczny kompas na rzecz bezpieczeństwa i obrony – dla Unii Europejskiej, która chroni swoich obywateli, swoje wartości i interesy oraz przyczynia się do międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa”, zatwierdzony przez Radę 21 marca 2022 r. i poparty przez Radę Europejską 25 marca 2022 r.,
- uwzględniając decyzję Rady (WPZiB) 2021/509 z dnia 22 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju (EPF) ⁽¹⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z 19 listopada 2018 r. w sprawie umowy w zakresie cywilnego wymiaru WPBiO,
- uwzględniając konkluzje Rady z 22 stycznia 2018 r. w sprawie zintegrowanego podejścia do konfliktów i kryzysów zewnętrznych,
- uwzględniając Deklarację wersalską przyjętą na nieformalnym posiedzeniu szefów państw i rządów 11 marca 2022 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady z 24 i 25 marca oraz 30 i 31 maja 2022 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z 18 stycznia 2023 r. w sprawie realizacji wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony – sprawozdanie roczne za 2022 r. ⁽²⁾,
- uwzględniając Traktat Północnoatlantycki,
- uwzględniając deklarację ze szczytu w Walii przyjętą przez szefów państw i rządów NATO uczestniczących w posiedzeniu Rady Północnoatlantyckiej 5 września 2014 r., a w szczególności środki sprawiające, że siły odpowiedzi NATO są bardziej elastyczne i skuteczne,
- uwzględniając deklarację ze szczytu w Madrycie przyjętą przez szefów państw i rządów NATO uczestniczących w posiedzeniu Rady Północnoatlantyckiej w Madrycie 29 czerwca 2022 r., w szczególności nową koncepcję strategiczną NATO przyjętą na tym szczycie,
- uwzględniając wspólne deklaracje w sprawie współpracy UE-NATO, podpisane w Brukseli 8 lipca 2016 r. i 10 lipca 2018 r., oraz 74 propozycje dotyczące wspólnych działań poparte przez państwa członkowskie UE i sojuszników NATO,
- uwzględniając sprawozdanie z wyników Konferencji w sprawie przyszłości Europy z 9 maja 2022 r.,
- uwzględniając ustalenia Rady do Spraw Zagranicznych (obrona) z 15 listopada 2022 r.,
- uwzględniając art. 54 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A9-0077/2023),

⁽¹⁾ Dz.U. L 102 z 24.3.2021, s. 14.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2023)0010.

- A. mając na uwadze, że od 2003 r. podczas 19 zakończonych i 18 trwających misji UE zdobyła rozległe doświadczenie w zakresie rozmieszczania operacji wojskowych i misji cywilnych mających na celu wspieranie pokoju, bezpieczeństwa, stabilności i postępu w Europie i na świecie; mając na uwadze, że te operacje i misje w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO) regularnie działają równoległe z misjami państw członkowskich, Organizacji Narodów Zjednoczonych, NATO, innych organizacji międzynarodowych i państw trzecich oraz je uzupełniają; mając na uwadze, że wiele państw członkowskich wnosi także zasadniczy wkład w misje i operacje kierowane przez ONZ; mając na uwadze, że jednoczesna obecność kilku podmiotów, misji i operacji na jednym obszarze konfliktu unaocznia znaczenie koordynacji i podziału zadań dla poprawy spójności i skuteczności;
- B. mając na uwadze, że po wybuchu wojny na europejskiej ziemi krajobraz geopolityczny w Europie uległ radykalnej zmianie; mając na uwadze pogarszającą się sytuację w zakresie bezpieczeństwa światowego oraz konieczność zwiększenia zdolności reagowania i wiarygodności Unii w sytuacjach kryzysowych; mając na uwadze, że od 20 lat UE dąży do tego, aby stać się skutecznym gwarantem bezpieczeństwa, i zachęca państwa członkowskie UE do współpracy za pośrednictwem różnych struktur i instrumentów, takich jak Europejska Agencja Obrony, plan rozwoju zdolności, stała współpraca strukturalna (PESCO), Komórka Planowania i Prowadzenia Operacji Wojskowych (MPCC) oraz skoordynowany roczny przegląd w zakresie obronności (CARD), w celu poprawy zdolności, interoperacyjności i opłacalnych rozwiązań w obszarze obronności Europy; mając na uwadze, że wyniki i skuteczność tych instrumentów są wciąż raczej ograniczone; mając na uwadze, że od 2017 r. uruchomiono 61 projektów PESCO, nie osiągając żadnych wymiernych rezultatów;
- C. mając na uwadze, że 18 maja 2022 r. Szwecja i Finlandia wspólnie złożyły wnioski o przystąpienie do NATO; mając na uwadze, że 5 lipca 2022 r. sojusznicy NATO podpisali protokoły akcesyjne dotyczące Finlandii i Szwecji;
- D. mając na uwadze, że Europa jest filarem pokoju i stabilności na świecie, która to rola wymaga silnego poparcia ze strony obywateli europejskich; mając na uwadze w tym kontekście, że pojawiła się potrzeba przeciwdziałania wrogim kampaniom dezinformacyjnym oraz proaktywnego informowania obywateli europejskich, miejscowej ludności krajów przyjmujących oraz społeczności międzynarodowej o celu i założeniach uruchomienia unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania;
- E. mając na uwadze, że unijna zdolność szybkiego rozmieszczania jest kluczowym elementem strategicznej autonomii Unii Europejskiej i powinna znacznie poprawić nasze zdolności w zakresie bezpieczeństwa i obrony w przypadku działań poza terytorium UE; mając na uwadze, że utworzenie unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania powinno stworzyć nową synergię w zakresie bezpieczeństwa i wzmocnić zdolności operacyjne, w tym również w stosunkach z naszymi partnerami;
- F. mając na uwadze, że misje i operacje w ramach WPBiO regularnie zależą od dobrej operacyjności zintegrowanego podejścia UE, od skutecznego wykonywania misji przez partnerów międzynarodowych, rzetelnej współpracy, terminowej wymiany informacji, a także od szczerego wsparcia instytucjonalnego i społecznego ze strony państwa przyjmującego, odpowiedzialności za nie, poszanowania prawa międzynarodowego praw człowieka, międzynarodowego prawa humanitarne oraz standardów demokracji i przejrzystości, jak również od woli politycznej państw członkowskich do zagwarantowania wystarczających zasobów kadrowych i finansowych; mając na uwadze, że brak któregokolwiek z tych elementów może zagrozić udanej realizacji mandatu misji WPBiO i ostatecznie doprowadzić do wycofania sił pod przewodnictwem UE; mając na uwadze, że w mandatach należy przedstawić jasno określone cele misji i operacji UE, w tym harmonogram ich osiągnięcia, a także kompleksową strategię wycofania się;
- G. mając na uwadze, że w świetle niedawnych doświadczeń z regionu Sahelu należy wyciągnąć wnioski i dopilnować, aby bezpieczeństwo lokalnych społeczności stało się podstawowym elementem podejścia naprawdę ukierunkowanego na bezpieczeństwo ludności;
- H. mając na uwadze, że przedwczesne zakończenie misji WPBiO może pozostawiać kraje przyjmujące i ich władze w pozycji, w której trudno jest im chronić ludność, co stwarza polityczną próżnię, którą mogą wykorzystać inne podmioty państwowe i niepaństwowe, w tym terroryści i ekstremiści – również ci sponsorowani przez naszych światowych konkurentów;
- I. mając na uwadze, że Unia Europejska i jej państwa członkowskie powinny dążyć do koordynacji z partnerami o podobnych poglądach podczas przygotowywania, prowadzenia i podtrzymywania misji i operacji WPBiO; mając na uwadze, że Unia powinna być w stanie szybko rozmieszczać wielonarodowe, wielowymiarowe i modułowe siły, szybko je wzmacniać w razie potrzeby i utrzymywać je tak długo, jak jest to konieczne we współpracy z partnerami o podobnych poglądach, ale nie być uzależniona od wsparcia stron trzecich;
- J. mając na uwadze, że misje WPBiO są podejmowane z wykorzystaniem zasobów ludzkich i zdolności zapewnianych przez państwa członkowskie i zależą od wystarczającej ilości sił zbrojnych i sprzętu; mając na uwadze, że państwa członkowskie często nie zapewniają wystarczających sił i sprzętu misjom WPBiO, co podważa skuteczność misji; mając na uwadze, że zdolności państw członkowskich są wykorzystywane do celów krajowych oraz do ich wkładu w zbiorową obronę i misje za granicą; mając na uwadze, że kraje kandydujące i stowarzyszone również wnoszą wkład w misje WPBiO;

- K. mając na uwadze, że wiele państw członkowskich koordynuje swoje wysiłki i wykorzystuje swoje siły na rzecz zbiorowej obrony w ramach NATO; mając na uwadze, że wiele państw członkowskich wnosi również wkład w misje poza UE w ramach WPBiO;
- L. mając na uwadze, że budowanie zdolności i dostosowywanie ich do potrzeb wojskowych wymaga wspólnej kultury strategicznej, postrzegania zagrożeń oraz opracowania i połączenia rozwiązań w doktrynie i koncepcjach, organizacji i strukturze sił, regularnych szkoleniach indywidualnych, zbiorowych i wielonarodowych, odpowiedniej logistyki, rozwoju sprzętu obronnego, zamówieniach publicznych i zarządzaniu cyklem życia, rozwoju przywództwa wojskowego, rekrutacji i rozwoju personelu, infrastrukturze, instalacjach i obiektach obronnych, interoperacyjności i normalizacji;
- M. mając na uwadze, że inicjatywy z zakresu wspólnych zamówień publicznych mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia strategicznej autonomii UE w obecnie niestabilnym otoczeniu regionalnym i międzynarodowym;
- N. mając na uwadze, że państwa członkowskie powinny wyeliminować niedobory zdolności w odniesieniu do czynników warunkujących potencjał sił oraz zobowiązać się do znacznego zmniejszenia krytycznych braków do 2025 r., w szczególności tych związanych z unijną zdolnością szybkiego rozmieszczania;
- O. mając na uwadze, że ćwiczenia powinny być dostosowane do aktualnego krajobrazu zagrożeń i możliwych scenariuszy uruchomienia unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania; mając na uwadze, że w oparciu o zasadę jednolitego zasobu sił zbieżne standardy szkolenia i certyfikacji mogą poprawić interoperacyjność dostępnych sił państw członkowskich UE; mając na uwadze, że wspólne szkolenie urzędników cywilnych i wojskowych w ramach unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania wymaga stopniowego dostosowania nauczania i szkoleń prowadzonych w Europejskim Kolegium Bezpieczeństwa i Obrony ustanowionym na mocy wspólnego działania 2008/550/WPZiB;
- P. mając na uwadze, że Strategiczny kompas został przyjęty 21 marca 2022 r., wkrótce po rozpoczęciu rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, i określa on działania na szczeblu UE w wielu z tych obszarów;
- Q. mając na uwadze, że przyjmując Strategiczny kompas, państwa członkowskie zgodziły się, że muszą mieć kolektywną zdolność do reagowania na bezpośrednie zagrożenia lub szybkiego reagowania na kryzys poza Unią w dowolnej fazie cyklu konfliktu, a także do rozwinięcia zdolności szybkiego rozmieszczania, która umożliwiłaby UE szybkie rozmieszczenie modułowych sił, w tym komponentów lądowych, powietrznych i morskich, a także niezbędnych zasobów strategicznych;
- R. mając na uwadze, że w ramach Strategicznego kompasu proponuje się znaczne zwiększenie i wykorzystanie pełnego potencjału unijnych instrumentów finansowania, w szczególności Europejskiego Funduszu Obronnego, co ma kluczowe znaczenie dla wzmocnienia naszych zdolności obronnych, a także wyposażenia sił państw członkowskich, tak by mogły radzić sobie w przyszłych konfliktach;
- S. mając na uwadze, że Europejski Fundusz Obronny (EFO) to instrument UE, który został już uruchomiony, ma na celu poprawę zdolności wojskowych i obejmuje wzmocnienie konkurencyjności bazy przemysłowej;
- T. mając na uwadze, że EFO i EPF były już wykorzystywane; mając na uwadze, że EFO jest instrumentem mającym na celu poprawę zdolności wojskowych, natomiast EPF ma na celu propagowanie wsparcia operacyjnego, współpracy i podziału obciążeń za granicą;
- U. mając na uwadze, że proponowane rozporządzenia w sprawie ustanowienia aktu na rzecz wzmocnienia europejskiego przemysłu obronnego przez wspólne zamówienia oraz w sprawie Europejskiego programu inwestycji w dziedzinie obronności (EDIP) powinny ułatwić wspólne zamówienia z udziałem państw członkowskich UE w duchu prawdziwej współpracy, zwiększając w ten sposób interoperacyjność krajowych sił zbrojnych;
- V. mając na uwadze, że bezwzględnie konieczne są ponowna ocena i odpowiednie zwiększenie budżetu EPF w celu zapewnienia właściwego i terminowego finansowania unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania w każdym możliwym scenariuszu; mając na uwadze, że takie zwiększenie finansowania powinno uwzględniać potrzebę współfinansowania wsparcia wojskowego dla Ukrainy, a zatem należy zwiększać je tak, aby budżet EPF był w stanie pokryć koszty jego planowych działań oraz wydatki operacyjne unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania; mając na uwadze, że wydano już ponad 50 % pierwotnego budżetu na EPF na lata 2021–2027;
- W. mając na uwadze, że należy zbadać, jakie rodzaje wydatków związanych ze zdolnością szybkiego rozmieszczania mogą być finansowane z budżetu Unii na mocy art. 44 TUE;
- X. mając na uwadze, że unijna zdolność szybkiego rozmieszczania ma zasadnicze znaczenie dla WPBiO, ponieważ stanowi jedyną zdolność wojskową w gotowości do ewentualnych operacji oraz przyczynia się do zwiększenia skuteczności sił zbrojnych państw członkowskich;

- Y. mając na uwadze, że koncepcja grup bojowych przyczyniła się do rozwoju wielonarodowej współpracy i interoperacyjności w dziedzinie obronności, a także transformacji sił zbrojnych w celu szybkiego rozmieszczenia i ich modernizacji;
- Z. mając na uwadze, że problemy z podejmowaniem decyzji i wolą polityczną strukturalnie blokują rozmieszczenie grup bojowych UE od czasu ich utworzenia w 2007 r., w związku z czym nigdy nie zostały one wykorzystane;
- AA. mając na uwadze, że ogólnie rzecz biorąc przez lata państwa członkowskie nie zmobilizowały wystarczającej woli politycznej, aby przekształcić ważne instrumenty, takie jak grupy bojowe, w niezawodną i dobrze funkcjonującą zdolność;
- AB. mając na uwadze, że w przypadkach, w których grupy bojowe UE nie zostały rozmieszczone, poszczególne państwa członkowskie UE zamiast tego działały okazjonalnie poza ramami UE, czy to samodzielnie, czy z innymi państwami UE lub spoza UE, co nieuchronnie ograniczało – o ile nie podważało – deklarowaną przez UE aspirację dotyczącą integracji narzędzi politycznych, instytucji i podmiotów, aby służyły wspólnym interesom i wartościom, w tym również w polityce zagranicznej; mając na uwadze, że w tych przypadkach Parlament nie był w stanie sprawować ani formalnej, ani nieformalnej kontroli demokratycznej;
- AC. mając na uwadze, że zasada samodzielnego finansowania swojego udziału w odniesieniu do grup bojowych nie stanowi żadnej zachęty dla państw członkowskich, których oddziały uczestniczą w projekcie, do ich rzeczywistego rozmieszczania w stanie gotowości; mając na uwadze, że jest to podstawową przyczyną niechęci państw członkowskich do dostarczania oddziałów;
- AD. mając na uwadze, że Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ) i Rada Europejska formalnie uznały brak wspólnego finansowania grup bojowych za „najbardziej istotną przeszkodę”; mając na uwadze, że, jak wynika z dowodów i dotychczasowych przykładów, wydaje się, że znacznie łatwiej jest podjąć decyzję, jeśli zaangażowane kraje nie muszą ponosić dodatkowych kosztów;
- AE. mając na uwadze, że ilekroć omawiano wykorzystanie grup bojowych, ale nie wyrażano na nie zgody, wzmacniano negatywny precedens, który osłabia ducha solidarności i współpracy;
- AF. mając na uwadze, że wczesne lata grup bojowych były nacechowane malejącą dynamiką WPBiO, w szczególności ze względu na cięcia w obronności po kryzysie finansowym w 2008 r.;
- AG. mając na uwadze, że faktyczna zbieżność między państwami członkowskimi co do priorytetowych zagrożeń dla Unii Europejskiej oraz co do potrzeby posiadania zdolności szybkiego na nie reagowania była względnie ograniczona; mając na uwadze, że w Strategicznym Kompasie poczyniono znaczne postępy w tym zakresie dzięki wspólnej analizie zagrożeń;
- AH. mając na uwadze, że kompleksowe podejście to warunek wstępny osiągnięcia trwałych wyników pod względem poprawy bezpieczeństwa i stabilności na obszarach konfliktów; mając na uwadze, że zintegrowane podejście UE przewiduje spójne wykorzystanie różnych instrumentów na poszczególnych etapach konfliktów; mając na uwadze, że zintegrowane podejście ma również na celu priorytetowe traktowanie zapobiegania i promowanie bezpieczeństwa ludności lokalnej;
- AI. mając na uwadze, że NATO pozostaje kluczowymi ramami instytucjonalnymi dla bezpieczeństwa euroatlantyckiego;
- AJ. mając na uwadze, że Unia Europejska musi pilnie wziąć większą odpowiedzialność za własne bezpieczeństwo, działając w swoim sąsiedztwie i poza nim; mając na uwadze, że aby osiągnąć ten cel, UE musi poprawić własne zdolności w zakresie bezpieczeństwa i obrony, aby zapewnić sobie autonomię strategiczną, a także możliwość obrony własnych wartości i interesów;
- AK. mając na uwadze, że 14 listopada 2022 r. Rada przyjęła konkluzje w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa, w których w pkt 7 i 14 wyraźnie zwrócono uwagę, jak ważne jest znaczące przywództwo kobiet, we wszystkich fazach cykli konfliktu, oraz realizacja programu działań na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa w misjach i operacjach w dziedzinie WPBiO;
- AL. mając na uwadze, że wspólne deklaracje w sprawie współpracy UE-NATO powinny definiować obszary współpracy i koordynacji, określać zadania, które należy wypełniać w ramach każdego z nich, oraz powinny im towarzyszyć plany działania dotyczące ich realizacji;
- AM. mając na uwadze, że Strategiczny Kompas określa jasny plan działania na rzecz realizacji działań na szczeblu UE, w szczególności na rzecz przekształcenia systemu grup bojowych UE, ustanowienia elastyczniejszej i sprawniejszej unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania, oparcia się na znacznie zmienionych grupach bojowych UE i torowania drogi do powierzenia realizacji konkretnych zadań WPBiO grupie państw członkowskich w ramach Unii zgodnie z art. 42 ust. 5 i art. 44 TUE;

- AN. mając na uwadze, że unijna zdolność szybkiego rozmieszczania to zasadniczy cel Strategicznego kompasu, a zatem powinna być wdrożona w trybie pilnym, a państwa członkowskie powinny przypisać jej niezbędny poziom pilności; mając na uwadze, że aby uzyskać pełną operacyjność, unijna zdolność szybkiego rozmieszczania powinna przezwyciężyć przeszkody napotymane przez grupy bojowe w przeszłości i nie powielać tych samych błędów;
- AO. mając na uwadze, że zgodnie z zapisem w Strategicznym kompasie unijna zdolność szybkiego rozmieszczania powinna opierać się na wcześniej określonych scenariuszach operacyjnych, jak również na praktycznym doświadczeniu w stosowaniu unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania, oraz powinna uwzględniać m.in. wytyczne zawarte w Strategicznym kompasie;
- AP. mając na uwadze, że art. 44 TUE nigdy nie był stosowany i jest nieprecyzyjny, jeśli chodzi o sposób jego funkcjonowania;
- AQ. mając na uwadze, że art. 44 TUE przewiduje możliwości szybszego i bardziej elastycznego reagowania w ramach UE na różne kryzysy w celu ochrony wartości i interesów Unii; mając na uwadze, że po podjęciu przez Radę (reprezentującą 27 państw członkowskich) decyzji o utworzeniu grupy państw członkowskich na mocy art. 44 TUE, państwa członkowskie należące do tej grupy mogą korzystać z autonomii decyzyjnej i zawetować wszelkie dalsze decyzje Rady;
- AR. mając na uwadze, że możliwe wdrożenie art. 44 TUE, a także utworzenie i funkcjonowanie unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania należy uznać za kluczowe aspekty WPBiO, w sprawie których wiceprzewodniczący Komisji / wysoki przedstawiciel Unii Europejskiej do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa musi regularnie konsultować się z Parlamentem;
- AS. mając na uwadze, że zgodnie z art. 41 TUE i w oparciu o doświadczenia Europejskiego Kolegium Bezpieczeństwa i Obrony wydatki administracyjne na unijną zdolność szybkiego rozmieszczania powinny być pokrywane z budżetu Unii, z wyjątkiem wydatków pokrywanych z Europejskiego Funduszu na rzecz Pokoju, przy czym nadal należy umożliwić uczestniczącym państwom członkowskim wnoszenie bezpłatnych wkładów na rzecz unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania;
- AT. mając na uwadze, że w zakres zadań petersberskich wchodzi misje humanitarne i ratunkowe, zapobieganie konfliktom i misje pokojowe, misje zbrojne służące zarządzaniu kryzysami, w tym przywracaniu pokoju, wspólne działania rozbrojeniowe, doradztwo wojskowe i wsparcie oraz operacje stabilizacyjne po zakończeniu konfliktu;
- AU. mając na uwadze, że należy w związku z tym zwiększyć zakres pokrywanych wspólnie kosztów unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania w przypadku misji poza Unią; mając na uwadze, że w związku z tym konieczne może być zaktualizowanie prawa wtórnego lub zaproponowanie nowych aktów Unii w celu odzwierciedlenia wszystkich powyższych kwestii;
- AV. mając na uwadze, że zgodnie ze Strategicznym kompasem MPCC jest preferowaną strukturą dowodzenia i kontroli unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania na szczeblu wojskowo-strategicznym i powinna jak najszybciej osiągnąć pełną zdolność operacyjną, zgodnie z konkluzjami Rady z 19 listopada 2018 r., w których jako ostateczny termin wyznaczono rok 2020;
- AW. mając na uwadze, że odpowiednie akty Unii powinny zostać zaktualizowane w celu odzwierciedlenia wszystkich powyższych kwestii;

Ustanowienie unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania

1. z zadowoleniem przyjmuje propozycję wiceprzewodniczącego / wysokiego przedstawiciela, zawartą w Strategicznym kompasie zatwierdzonym przez ministrów spraw zagranicznych i obrony UE i popartym przez Radę Europejską, dotyczącą utworzenia unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania; podkreśla, jak ważne jest, by UE posiadała niezbędne elastyczne, solidne i wiarygodne instrumenty, zdolności oraz strukturę dowodzenia i kontroli, aby skutecznie działać oraz szybko i zdecydowanie reagować w celu zapobiegania kryzysom i zarządzania nimi, aby uwiarygodnić się jako podmiot w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony oraz służyć obywatelom Unii, jej interesom, zasadom i wartościom zapisanym w art. 21 TUE i chronić ich na całym świecie; uznaje, że unijna zdolność szybkiego rozmieszczania ma zasadnicze znaczenie dla wyeliminowania różnicy między poziomem ambicji UE a jej rzeczywistymi możliwościami; podkreśla w tym kontekście, że:
- a) potrzeby określone w Strategicznym kompasie oraz zmiany w środowisku operacyjnym powinny zostać uwzględnione w unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania;
- b) konieczne jest opracowanie unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania w celu odzwierciedlenia nowego kontekstu geopolitycznego;
- c) unijna zdolność szybkiego rozmieszczania powinna osiągnąć pełny potencjał operacyjny najpóźniej do 2025 r.;

2. zdecydowanie zachęca wiceprzewodniczącego / wysokiego przedstawiciela do zaproponowania decyzji Rady w sprawie utworzenia unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania w celu ochrony wartości Unii i służenia interesom Unii jako całości, reagowania na bezpośrednie zagrożenia lub szybkiego reagowania na sytuację kryzysową poza granicami Unii, w tym w środowiskach nieprzyjaznych i na wszystkich etapach cyklu konfliktu, zgodnie z poniższymi wytycznymi, przy jednoczesnym uwzględnieniu zmian w kontekście geopolitycznym:

- a) unijną zdolność szybkiego rozmieszczania należy ustanowić jako jeden z rodzajów zdolności wojskowych Unii Europejskiej do reagowania na sytuacje kryzysowe, posiadający własną tożsamość prawną i instytucjonalną, aby umożliwić utworzenie unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania jako sił stale dostępnych i szkolących się wspólnie w celu osiągnięcia statusu sił stałych;
- b) unijna zdolność szybkiego rozmieszczania powinna odzwierciedlać wyzwania, ryzyko i zagrożenia określone w analizie zagrożeń UE, obejmować wszystkie zadania petersberskie określone w 1992 r. i skupiać się w swoim planowaniu koncepcyjnym na zadaniach związanych z zarządzaniem kryzysowym określonych w art. 43 TUE, ale nie tylko; jej zadania powinny obejmować także operacje ratownicze i ewakuacyjne, grupy czołowe i fazę początkową operacji stabilizacyjnych, tymczasowe wzmocnienie innych misji oraz działanie jako siły rezerwowe w celu zabezpieczenia wycofania się; Rada mogłaby przydzielić dalsze zadania zgodnie z art. 43 TUE, a czas trwania i zakres zadań powinny być spójne z zasobami przydzielonymi na unijną zdolność szybkiego rozmieszczania; zauważa, że należy wprowadzić elastyczność w zakresie planowania zadań i scenariuszy, tak aby unijna zdolność szybkiego rozmieszczania była przygotowana na wszystkie możliwe sytuacje kryzysowe;
- c) unijna zdolność szybkiego rozmieszczania powinna liczyć co najmniej 5 000 żołnierzy, z wyłączeniem czynników warunkujących potencjał sił, takich jak personel powietrzny i transport morski, zasoby wywiadowcze, transport strategiczny i łączność satelitarna oraz strategiczne zasoby rozpoznawcze, siły operacji specjalnych oraz jednostki ewakuacji medycznej i opieki medycznej, przy czym dla różnych części unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania obowiązują różne terminy „powiadomienia o przemieszczeniu”, przy czym dla niektórych z nich termin „powiadomienia o przemieszczeniu” wynosi od 5 do 10 dni; zauważa, że dokładną minimalną liczbę żołnierzy będzie można ocenić dopiero po przeanalizowaniu potencjalnych scenariuszy przez planistów konceptualnych;
- d) unijna zdolność szybkiego rozmieszczania powinna prowadzić regularne wspólne ćwiczenia na poziomie strategicznym, sił połączonych i taktycznym zgodnie ze standardami NATO w ramach UE w oparciu o scenariusze operacyjne i zgodnie z jednolitymi standardami szkolenia i certyfikacji, takimi jak standardy NATO, w celu zwiększenia gotowości i interoperacyjności; ćwiczenia powinny być zaprogramowane przez wiceprzewodniczącego / wysokiego przedstawiciela oraz planowane i prowadzone przez MPCC w celu zwiększenia gotowości i interoperacyjności; podkreśla, że scenariusze operacyjne powinny być elastyczne i dostosowane do realiów geopolitycznych, aktualnego krajobrazu zagrożeń i możliwych scenariuszy uruchomienia unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania; podkreśla zasadniczą potrzebę prowadzenia regularnych ćwiczeń na żywo począwszy od 2023 roku;
- e) wszystkie elementy sił unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania powinny być przypisane wyłącznie do tego zadania, z możliwością wezwania ich przez państwa członkowskie do wykonania obowiązków w kraju w przypadku sytuacji nadzwyczajnej; podkreśla, że wiceprzewodniczący / wysoki przedstawiciel powinien odgrywać główną rolę w synchronizacji działań z NATO, tak aby ambicje UE nie były pod wpływem NATO i odwrotnie, w tym poprzez dostosowanie kategorii gotowości unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania i modelu sił NATO; podkreśla, że tylko przypisanie wyłącznie do tego zadania zagwarantuje uruchomienie unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania i dostępność jej sił i potencjału w razie kryzysu; wzywa zatem państwa członkowskie, aby wywiązały się ze swoich odnośnych zobowiązań do zapewnienia gotowości operacyjnej unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje trzecią wspólną deklarację w sprawie współpracy UE-NATO i podkreśla znaczenie dalszych kroków zmierzających do pogłębienia tego partnerstwa w oparciu o Strategiczny Kompas UE, nową koncepcję strategiczną NATO oraz konkretne działania mające na celu dalsze zacieśnienie tej współpracy;
- f) większość modułów unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania musiałaby pozostawać na standardowym poziomie gotowości, z wyjątkiem tych, które realizują zadania o wysokim poziomie pilności; zauważa, że zależnie od sytuacji w zakresie bezpieczeństwa MPCC może zdecydować się na zwiększenie gotowości modułów niezbędnych do określonej misji;
- g) unijna zdolność szybkiego rozmieszczania będzie opierała się na rotujących jednostkach o 12-miesięcznym okresie rotacji, aby wyeliminować zachęty dla państw członkowskich do opóźniania procesu decyzyjnego, gdy obejmą przywództwo nad unijną zdolnością szybkiego rozmieszczania;
- h) możliwe musi być użycie unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania w terenie, dlatego w momencie jej zaangażowania wszystkie uczestniczące państwa członkowskie muszą powiadomić dowództwo unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania o tym, jakie jednostki i sprzęt, w tym transport lotniczy, morski i lądowy, będą stale do dyspozycji unijnej zdolności, tak aby odpowiedzialne państwo mogło je bezzwłocznie uruchomić; kraje, które nie dysponują wystarczającymi możliwościami kadrowymi, materiałowymi lub logistycznymi, powinny wstępnie zawrzeć umowy z innymi państwami, aby móc wypełnić swoje zobowiązania wobec unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania w momencie objęcia przywództwa nad nią;

- i) unijna zdolność szybkiego rozmieszczania będzie finansowana w następujący sposób:
- (i) zgodnie z art. 41 TUE wydatki administracyjne unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania powinny być finansowane z budżetu Unii, pod warunkiem że budżet WPZiB zostanie znacznie zwiększony, a trwające cywilne misje WPBiO nie zostaną w konsekwencji ograniczone;
 - (ii) wydatki operacyjne, w tym na wspólne ćwiczenia w celu certyfikacji pełnej zdolności operacyjnej oraz koszty amunicji, dzierżawy sprzętu wojskowego przez UE i koszty związane z organizacją i przeprowadzaniem ćwiczeń na żywo, powinny pochodzić ze zmienionego EPF o zwiększonym budżecie; zauważa, że przepisy budżetowe EPF pozwalają na to, „jeżeli Rada tak postanowi”, i zachęca Radę do podejmowania pozytywnych decyzji w takich przypadkach; ponadto apeluje w tym względzie o rozszerzenie zakresu pokrywanych wspólnie kosztów unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania; z zadowoleniem przyjmuje konkluzje Rady z grudnia 2022 r. i poparcie przez Radę Europejską zwiększenia budżetu EPF o 2 mld EUR na lata 2024–2027;
 - (iii) grupy bojowe UE powinny być finansowane na szczeblu UE w fazie przygotowawczej, fazie podwyższonej gotowości do działania i fazie gotowości do przemieszczenia się; ich finansowanie powinno również pokrywać koszty wymiany sprzętu utraconego lub wykorzystanego w działaniu;
3. wzywa państwa członkowskie do wykazania woli politycznej i zapewnienia odpowiedniej ilości funduszy i personelu potrzebnych do jak najszybszego podjęcia działań mających na celu przekształcenie systemu grup bojowych UE w solidniejszy i bardziej elastyczny instrument odpowiadający potrzebom unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania;
4. wzywa państwa członkowskie do dostosowania procedur krajowych, aby umożliwić szybkie rozmieszczanie, przy jednoczesnym uznaniu własnej kultury strategicznej państw członkowskich, ich zdolności i kompetencji w zakresie bezpieczeństwa i obrony;
5. podkreśla, że rozwój unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania powinien opierać się na wnioskach wyciągniętych w związku z grupami bojowymi UE oraz że unijnej zdolności nie należy postrzegać jako zrewidowanej koncepcji grup bojowych UE; uważa, że koncepcja grupy bojowej UE ma wady strukturalne, które umożliwiły państwom członkowskim przeprowadzanie krajowych obliczeń kosztów i korzyści, ilekroć składano wnioski o rozmieszczenie grup bojowych, oraz korzystanie z prawa weta, a jednocześnie przedstawianie alternatywnych wyjaśnień w tym zakresie; zauważa, że wyższy poziom ambicji unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania w porównaniu z grupami bojowymi ma zatem przede wszystkim charakter jakościowy, ponieważ rozwiązuje niedociągnięcia grup bojowych; uważa, że unijna zdolność szybkiego rozmieszczania ma ogromny potencjał zapewnienia znacznej poprawy i wykorzystania doświadczeń wyniesionych z grup bojowych, wzmocnienia strategicznej autonomii UE i wniesienia pozytywnego wkładu w zintegrowane podejście UE do bezpieczeństwa i pokoju;
6. podkreśla, że szybkie rozmieszczanie wymaga elastyczności w podejmowaniu decyzji politycznych oraz odpowiedniej gotowości modułów wojskowych, co oprócz wojsk lądowych obejmuje także posiadanie niezbędnych elementów powietrznych, morskich i specjalnych oraz strategicznych czynników warunkujących potencjał sił;
7. podkreśla niewystarczające postępy UE w zakresie strategicznych czynników warunkujących potencjał sił w ciągu ostatnich 20 lat i wzywa państwa członkowskie oraz właściwe instytucje UE do pilnego zajęcia się brakami w zdolnościach oraz do zobowiązania się do znacznego zmniejszenia krytycznych braków do 2025 r., w szczególności tych związanych z unijną zdolnością szybkiego rozmieszczania i niedoborami strukturalnymi; podkreśla, że takie czynniki warunkujące potencjał sił muszą być dostosowane w sposób, który zaspokaja potrzeby unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania, i wykorzystywane priorytetowo do jej celów; apeluje ponadto do Komisji i wiceprzewodniczącego / wysokiego przedstawiciela o określenie także potrzeb finansowych związanych z eliminacją tych niedoborów; podkreśla w związku z tym rolę EFO w eliminowaniu braków w zdolnościach; wzywa państwa członkowskie do zwrócenia szczególnej uwagi na potencjalne potrzeby unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania w istniejących ramach, takich jak PESCO; z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy Komisji dotyczące ułatwienia wspólnych zamówień publicznych jako uzupełniającego instrumentu poprawy zdolności i interoperacyjności UE;
8. podkreśla, że należy zwiększyć dostępność europejskich czynników warunkujących potencjał sił, ponieważ jest to warunek wstępny dla w pełni operacyjnej i odpowiednio wyposażonej unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania, która obejmuje solidny, w miarę możliwości autonomiczny i proaktywny wywiad, obserwację i rozpoznanie, strategiczny transport i zdolności w zakresie transportu lotniczego, tankowanie w powietrzu, komunikację satelitarną, zasoby komunikacji kosmicznej, opiekę medyczną i jednostki ewakuacyjne oraz zdolności w zakresie cyberobrony, które mogą właściwie ocenić sytuację kryzysową;
9. podkreśla, że unijna zdolność szybkiego rozmieszczania powinna stopniowo uzyskiwać status operacyjny w odniesieniu do różnych scenariuszy, zależnie od dojrzałości czynników warunkujących potencjał sił, od najmniej do najbardziej wymagających operacji;

10. zwraca uwagę na fakt, że więcej wysiłku i inwestycji na rzecz czynników warunkujących potencjał sił przyczyniłoby się również do silniejszego europejskiego wsparcia dla NATO; podkreśla, że UE w dużej mierze polega na USA w zakresie dostarczania czynników warunkujących potencjał sił; zaznacza ponadto, że uprawnienia ustawodawcze UE w kluczowych obszarach, takich jak wojna hybrydowa, cyberbezpieczeństwo czy polityka kosmiczna, mają znaczący wpływ na rozwój i dostępność czynników warunkujących potencjał sił wymaganych dla uruchomienia unijnej zdolności szybkiego przemieszczania; podkreśla zatem potrzebę przekrojowej koordynacji obejmującej różne dziedziny polityki w UE;

11. podkreśla, że szybkie rozmieszczenie wymaga poprawy gotowości UE i współpracy przez zwiększenie mobilności wojskowej; z zadowoleniem przyjmuje plan działania na rzecz mobilności wojskowej 2.0, a zwłaszcza przewidziany w nim cel wspierania przemieszczeń sił zbrojnych na dużą skalę na terenie UE, które są zasadniczym warunkiem uruchomienia przez UE unijnej zdolności szybkiego rozmieszczenia w krótkim terminie;

12. podkreśla, że aspiracje Strategicznego kompasu zostaną zrealizowane tylko wówczas, gdy państwa członkowskie będą w stanie odpowiednio zwiększyć i skoordynować swoje programy zamówień publicznych w dziedzinie obrony oraz krajowe zdolności obronne; przypomina w związku z tym, że współpraca europejska powinna dążyć do trwałego inwestowania w usuwanie braków militarnych Europy, ponieważ jest to podstawowy wymóg skutecznego wdrożenia unijnej zdolności szybkiego rozmieszczenia i skutecznego przyczynienia się do rozwoju UE jako poważnego i wiarygodnego podmiotu geopolitycznego; ponadto z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji dotyczącą ułatwienia wspólnych zamówień publicznych jako uzupełniającego instrumentu poprawy zdolności i interoperacyjności UE;

13. uważa, że Centrum Satelitarne Unii Europejskiej powinno udostępnić swoje usługi i wiedzę specjalistyczną unijnej zdolności szybkiego rozmieszczenia, i apeluje, aby w przyszłości poczyniono niezbędne przygotowania, w tym przez zagwarantowanie, że na rzecz EUSatCen zostanie udostępnione adekwatne finansowanie;

Komórka Planowania i Prowadzenia Operacji Wojskowych

14. zwraca uwagę, że unijna zdolność szybkiego rozmieszczenia powinna mieć stałe, w pełni rozwinięte dowództwo operacyjne w ramach MPCC i powinna zapewnić swoją skuteczność poprzez uwzględnienie następujących kwestii:

- a) jej pełna zdolność operacyjna powinna zostać osiągnięta bezzwłocznie, jako że w konkluzjach Rady z 19 listopada 2018 r. ustalono termin na rok 2020; podkreśla potrzebę poczynienia postępów we współpracy cywilno-wojskowej;
- b) stale działające dowództwo wymaga do 350 pracowników zdolnych do planowania i prowadzenia operacji uruchamiania unijnej zdolności szybkiego rozmieszczenia, gdy osiągnie ona pełną zdolność operacyjną;
- c) powinna ona organizować szkolenia i wspólne ćwiczenia na żywo, stosować zintegrowane podejście UE do zewnętrznych konfliktów i kryzysów, unikając jednocześnie niepotrzebnego powielania inicjatyw NATO, oraz współpracować z innymi strukturami związanymi z WPBiO, takimi jak ESDZ, Komórka Planowania i Prowadzenia Operacji Cywilnych, Centrum Analiz Wywiadowczych UE, Sztab Wojskowy UE i Komisja;
- d) dowództwo powinno dysponować odpowiednią infrastrukturą, zintegrowaną bezpieczną strukturą łączności i informacji, wykorzystującą unijny program bezpiecznej łączności, oraz zapleczem do prowadzenia bezpiecznych spotkań i korzystania ze służb wywiadowczych; domaga się, aby MPCC zajęła się problemem braku interoperacyjnych systemów komunikacji między siłami obrony UE;
- e) podkreśla potrzebę odpowiedniego finansowania, aby umożliwić dowództwu wykonywanie funkcji i powierzonych zadań;

15. proponuje utrzymanie krajowych sztabów operacyjnych „wysokiej gotowości” jako zapasowych unijnych opcji dowodzenia w celu przewidywania scenariuszy, w których jednocześnie występuje wiele kryzysów;

16. podkreśla, że art. 36 TUE wymaga, aby wiceprzewodniczący / wysoki przedstawiciel regularnie informował Parlament, a zatem powinien to czynić w odniesieniu do postępów poczynionych w kierunku przekształcenia MPCC w pełną strukturę dowodzenia i kontroli, zdolną do planowania i kontrolowania zadań i operacji niewykonawczych i wykonawczych oraz dowodzenia nimi, umożliwiając tym samym Parlamentowi sprawowanie kontroli – w szczególności nad tym, czy wszystkie działania UE są wystarczająco skoordynowane, aby zmaksymalizować spójność i skuteczność;

Artykuł 44 TUE – działanie w imieniu Unii Europejskiej

17. podkreśla, że stosowanie art. 44 TUE może przynieść znaczne korzyści, takie jak szybkość, elastyczność i swoboda działania, przy jednoczesnym zachowaniu wspólnych działań UE w sytuacjach, w których konieczne jest szybkie rozmieszczenie oddziałów w celu zapobieżenia dalszej eskalacji i w których ryzyko dla oddziałów bojowych jest podwyższone; podkreśla, że proces podejmowania decyzji w sprawie uruchomienia unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania na podstawie art. 44 TUE umożliwi także zaangażowanie państw trzecich w misje z wykorzystaniem tejże zdolności, jeśli jest to konieczne i pożądane;

18. wzywa państwa członkowskie do działania w imieniu Unii Europejskiej zgodnie z upoważnieniem udzielonym przez Radę na mocy art. 44 TUE i do użycia w związku z tym wszystkich przewidzianych w Traktacie narzędzi w celu poprawy wiarygodności, elastyczności i efektywności zarządzania kryzysowego UE;

19. wzywa ponadto państwa członkowskie do podjęcia działań na mocy art. 44 TUE na podstawie wniosku wiceprzewodniczącego / wysokiego przedstawiciela, również jeżeli proponuje to uprzednio państwo członkowskie, po uzyskaniu jednogłośniego poparcia Rady, co można osiągnąć poprzez konstruktywne wstrzymanie się od głosu; wzywa państwa członkowskie, którym powierzono realizację tego zadania, aby stosowały głosowanie większością kwalifikowaną przy podejmowaniu kolejnych decyzji;

20. uważa, że należy zmienić zachęty polityczne i gospodarcze, aby poprawić perspektywy stosowania art. 44 TUE; wzywa do umożliwienia państwom członkowskim korzystającym z art. 44 TUE większego dostępu do wspólnego finansowania w celu pokrycia dodatkowych kosztów oraz do zapewnienia im większej elastyczności przy podejmowaniu decyzji operacyjnych oraz opracowywaniu koncepcji zarządzania kryzysowego i planów operacyjnych; sugeruje wykorzystanie scenariuszy w celu uprzedniej symulacji możliwych zastosowań art. 44 TUE i wyjaśnienia powiązanych modalności;

21. wzywa wiceprzewodniczącego / wysokiego przedstawiciela do regularnego informowania Parlamentu, jak wymaga tego art. 36 TUE, oraz do zapewnienia należytego uwzględnienia opinii Parlamentu we wnioskach wiceprzewodniczącego / wysokiego przedstawiciela;

22. podkreśla, że państwa członkowskie i unijna zdolność szybkiego rozmieszczania muszą stosować zintegrowane podejście UE, aby zapewnić skuteczną koordynację reakcji UE na poszczególnych etapach kryzysu lub konfliktu, które to podejście łączy działania z zakresu obrony i bezpieczeństwa z wysiłkami rozwojowymi i dyplomatycznymi;

23. podkreśla, że stosowanie art. 44 TUE zapewnia znaczne korzyści w porównaniu z działaniem państw członkowskich poza ramami UE;

Aktualizacja odpowiednich aktów prawnych

24. wzywa Komisję do zaproponowania odpowiednich zmian w rozporządzeniu finansowym i regulaminie pracowniczym UE, w odpowiednim porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawach budżetowych oraz, w razie potrzeby, w innych aktach Unii;

25. wzywa wiceprzewodniczącego / wysokiego przedstawiciela do zaproponowania niezbędnych decyzji Rady, w stosownych przypadkach wspólnie z Komisją;

Płeć, prawa socjalne i pracownicze

26. podkreśla, że udział kobiet w WPBiO przyczynia się do skuteczności misji i stanowi czynnik zwiększający wiarygodność UE jako orędownika równości płci na całym świecie; zwraca się o uwzględnienie aspektu płci podczas opracowywania WPBiO, w szczególności poprzez zapewnienie większej równowagi płci wśród personelu i kierownictwa misji i operacji WPBiO oraz specjalne szkolenia dla personelu biorącego w nich udział; apeluje o odpowiednie przeszkolenie całego unijnego personelu wojskowego w zakresie równości płci i wdrażania rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa, w szczególności w zakresie sposobu włączenia perspektywy płci do jego zadań;

27. zauważa, że w skład unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania wejdą siły, które będą się wspólnie szkolić i współpracować, oraz że dopóki znajdują się pod dowództwem UE, oddziały przydzielone do tejże zdolności powinny korzystać z równych praw pracowniczych i socjalnych;

o

o o

28. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie oraz Komisji.